

ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ

Число 17 (61)
вересень
2019 р.

За вас правда, за вас слава і воля святая!

Газета ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство»

Ми тут: <http://www.kmpzt.org.ua> На фейсбуці — у групі "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

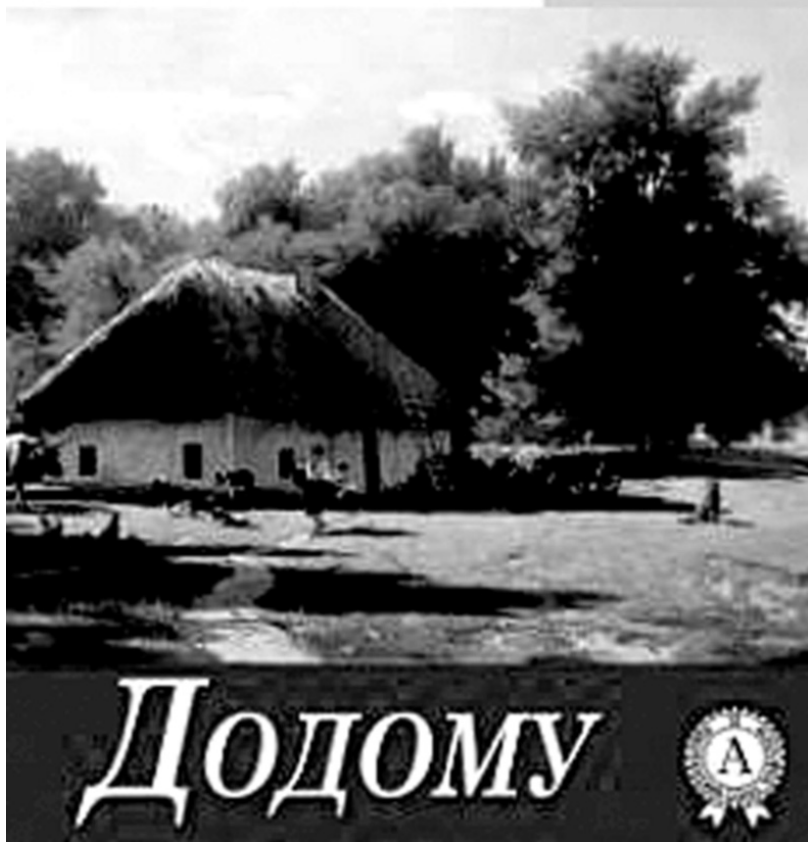
"СВІТЛА КРИНИЦЯ"

ЛЕОНІД КИСЕЛЬОВ: "ВСЕ НА СВЕТЕ — ТОЛЬКО ПЕСНЯ НА УКРАЇНСЬКОМУ ЯЗЫКЕ"

ШКІЛЬНА ПРОГРАМА

Леонід Кисельов

(Читайте на 4 стор.)

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

ЧИТАЙТЕ В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

- ❖ про потужного українського поета, який прожив дуже мало;
- ❖ про повернення з Росії в результаті обміну частини полонених українців;
- ❖ про те, куди нас рухає місцева преса і хто при цьому вдається до маніпуляцій, а також — інші матеріали.

Презентували книгу про трансформацію української національної ідеї

КИЇВ. — 13 серпня в Міжнародному конгрес-центрі „Український дім“ відбулася презентація наукового видання „Трансформація української національної ідеї“. Це збірка статей 30 відомих українських істориків, філософів, політологів, культурологів, які дають власні відповіді на питання про те, як розвивалася українська ідея, чому і на якому етапі вона загальмувалась, і що слід зробити, щоб українська ідея знову стала українською мрією. Упорядником збірки та організатором заходу виступив відомий в Україні громадський і політичний діяч Олесь Доній.

У книзі вперше формулюється найчіткіша дефініція української національної ідеї, розкриваються її три попередні етапи та формулюється наступний четвертий етап. На презентації книги виступили Леонід Кравчук та Михайло Саакашвілі зі своєю оцінкою подій недалекого минулого та своїм баченням розвитку України у майбутньому. Промовляли співавтори видання Олександр Кочетков, Сергій Дацюк та Сергій Гайдай, упорядник збірки О. Доній.

До дискусії про те, куди має рухатися Україна, долучилися українські історики, філософи, політологи та культурологи Тетяна Бевз, Володимир Волковський, Павло Гай-Нижник, Анатолій Ермоленко, Ірина Кресіна, Роман Кудлай, Віталій Кулик, Олег Покальчук, Віктор Савченко, Володимир Сергійчук, Олексій Толкачов, Людмила Філіпович, Леонід Чупрій, Андрій Чуткий, Тарас Чухліб. Заплановано 30 презентацій книги по всій Україні.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК,

сайт газети української діаспори в США «Свобода», 6 вересня 2019 року
На світліні: учасники презентації (зліва): Леонід Кравчук, Михайло Саакашвілі, Олесь Доній.

(Фото: Георгій ЛУК'ЯНЧУК)

СЕНЦОВ сподівається на звільнення інших полонених

Український режисер Олег Сенцов подякував усім, хто боровся за звільнення полонених всі ці роки та допомагав їм і їхнім сім'ям. Про це Сенцов сказав журналістам, повідомляє кореспондент «Укрінформу».

«Хочеться сказати велике дякую всім тим людям, які всі ці роки допомагали нам і нашим сім'ям, які боролися за нас і добивалися нашого звільнення, та врешті-решт його добилися. Сподіваюся, що і інші полонені будуть скоро звільнені», - сказав Сенцов.

Водночас, за його словами, навіть зі звільненням останнього полоненого боротьба не закінчується. «До перемоги ще дуже далеко, ворог - сильний і здаватися не збирається. Але перемога буде за нашою стороною. У нас немає іншого вибору. Слава Україні», - наголосив режисер.

Як повідомляв «Укрінформ», у суботу, 7 вересня, між Україною та Росією відбувся обмін у форматі 35 на 35.

Кримського режисера Олега Сенцова і активіста Олександра Кольченка затримали пред-

ставники російських спецслужб в Криму у травні 2014 року за обвинуваченням в організації терактів на півострові. У серпні 2015 року Північно-Кавказький окружний військовий суд в Ростові-на-

Дону засудив Сенцова до 20 років колонії суворого режиму за обвинуваченням у терористичній діяльності на території Криму. Кольченко отримав 10 років колонії. Обидва свою провину не визнали.

Сенцов відбував покарання в місті Лабитнангі, на півночі Росії. Після 145 днів голодування з вимогою звільнити всіх українських політ'язнів, які перебувають в російських в'язницях, Сенцов «письмово погодився на прийом їжі». Він назвав це «вимушеним заходом через загрозу насильницького годування». «Amnesty International» заявила, що примусове годування є катуванням.

25 жовтня 2018 року Сенцову присудили премію Європарламенту «За свободу думки» імені Сахарова.

Правозахисний центр «Меморіал» вніс Сенцова і Кольченка в список політ'язнів. Петицію на сайті Білого дому із закликом врятувати засудженого в Росії Олега Сенцова підписали понад 100 тисяч осіб.

«Укрінформ», 7 вересня 2019 року

Куди нас рухає місцева преса?

Ігорь Коломойский: «Если "слуги народа" будут бл#довать, их распустят через год!»

Ігорь Коломойский серьезно влияет в команде Зеленского, но он там не начальник и не наставник, а фигура, с которой Зеленский

ЦЕНЗОР.НЕТ

27746 посетителей онлайн

Темы дня: **Новая Рада** **Украинские заложники в РФ** **Команда Зеленского против Ю**

Политика Украины

Все про: Коломойский (1147) Бутусов Юрий (1844)

112622 188

Поделиться 7,2 тыс.

Твитнуть

27.08.19 23:07 **Ігорь Коломойский: "Зеленский – это матрос Железняк. Если "слуги народа" будут бл#довать, их распустят через год"**

Автор: Юрий Бутусов

"Кто будет больше всего влиять первое время? "Слуги народа" и журналисты". Интервью с олигархом Игорем Коломойским начинается с этой фразы, и это не шутка. Президент Владимир Зеленский создает модель власти, где классное интервью решает пока больше любой докладной записки.

Ігорь Коломойский имеет серьезное влияние в команде Зеленского, но он там, конечно, не начальник и не наставник, а одна из фигур, с которой выстроены партнерские отношения. Зеленский взаимодействует с Коломойским в том, что президент четко осознает как проблему, и в том, что президент сам решил поставить приоритетом.

ЗА ЛІСОМ ЗАПИТАНЬ – АБО МЕРТВА ПУСТЕЛЯ, АБО СВІТЛИЙ ПРОСТІР ДЛЯ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ

Промайнуло літо, прийшла осінь, а незабаром – холоди з морозами. А російсько-українська війна все триває і за тривалістю ось-ось наздожене Другу світову. Про що ж пишуть місцеві газети в цей тривожний час? Якою вони показують навколишню дійсність? До чого й до кого привертають увагу читачів? Наскільки чесно й відкрито подають інформацію? Яким вони бачать наше місто і з чим пов'язують проблеми криворіжців? Як оцінюють російсько-українську війну, що триває?.. Запитань багато, дуже багато. Але ж не вони, запитання, вирішують, що буде, а ми, люди, своєю безпосередньою участю у процесах, які відбуваються. В тому числі – і журналісти, і владці, і військові, звичайно... Кожен – по-своєму. Однак ми тут – про місцеві газети та про те, куди вони своїми матеріалами, заголовками, оцінками та рекомендаціями намагаються нас рухати.

1. ОСОБЛИВІ ПРІОРИТЕТИ В ПРЕСІ КРИВОГО РОГУ

Газета «Пульс» від 4 вересня винесла на першу сторінку світлинку з тюрмної камерою, а на всю ширину (в два рядки) великими літерами – заголовок: «ПОЖИЗНЕННО ОСУДЖЕННІ БУДУТ СІДЕТИ В КАМЕРАХ-ЛЮКС». А на 10-й сторінці – сама інформація, в якій, зокрема, йдеться про таке:

«В СИЗО по європейським стандартам устроили одну из камер для осужденных к пожизненному лишению свободы... В камере есть все необходимое: холодильник, микроволновая печь, кондиционер, стиральная машина, душевая кабинка. Кровати новые, на них специальные матрасы. Теперь эски будут сидеть по-европейски. Правда, только те, кто уже отсидел пять лет в обычной камере и не имеет взысканий... В криворожском СИЗО сегодня отбывает наказание почти сотня осужденных к пожизненному заключению...». А десь аж посеред третьої сторінки – маленька замітка «Пять лет Иловайской трагедии». Матеріал «Кто есть кто в правительстве Гончарука»

– ще далі, на 11-й сторінці, соціально ж дуже важлива інформація під заголовком «Пенсия в Украине: сокращен перечень документов для получения выплат» – аж на 12-й, внизу. Такі виходить, пріоритети у редакції названої газети та її господарів: спочатку – тюрма зі зручностями, а вже потім – усе інше.

«Домашняя газета» від 4 вересня «огорошила» своїх читачів сенсаційним заголовком про те, що «В Первомайском карьере можно найти достойные экземпляры алмазов!». А дуже важливий і глибокий за своїм змістом матеріал-передрук видатного українського журналіста Віталія Портникова «Независимую Украину начали приобретать пять лет назад» розмістили аж на 12-й сторінці, та й то – під рубрикою «Особое мнение». Так само – і в попередньому числі цієї газети: два дуже важливі за своїм змістом (саме для криворіжців!) матеріали («Быть ли в Кривом Роге еще одному ГОКУ?» та «Мало кто понимает, что сейчас вся Украина платит офшорным кампаниям кипрского происхождения деньги за газ, которого те не имеют») – відповідно аж на 9-й та 11-й сторінках.

А газета «Вестник Кривбасса» в числі від 4 вересня взагалі поставила свого роду рекорд, відкинувши надзвичайно цікавий з різних боків та ще й глибокий за змістом матеріал (про нього що йтиметься тут нижче) аж на 28-му сторінку!

І з такою «політикою» розміщення матеріалів у місцевих газетах доводиться стикатися доволі часто.

2. ЗВЕРНІМО УВАГУ НА ІНТЕРВ'Ю ІГОРЯ КОЛОМОЙСЬКОГО І ВІТАЛІЯ ПОРТНИКОВА!

Не можна не звернути увагу на два дуже цікаві матеріали в жанрі інтерв'ю, які з'явилися у двох криворізьких газетах на самому початку календарної осені. Спочатку – ось цей (з газети «Вестник Кривбасса»): «Ігорь Коломойский: «Если "слуги народа" будут бл#довать, их распустят через год». Він важливий для розуміння того, що нині відбува-

ється в Україні за оцінками одного з найвпливовіших у нас олігархів. Зверну увагу на три моменти з нього.

ПЕРШИЙ:

«...Вы очень круто разобрались с деньгами Ахметова и Новинского...»

– Это не деньги Ахметова – это экономика страны. Он зарабатывает с недр земли Украины, и сейчас это 40% валютной выручки, но это страна дает ему заработать. И если не навести порядок, чего не сделал Петя Порошенко, если сохранить «договорняки», то экономика страны подорвут. Готовится контрреволюция...»

ДРУГИЙ:

«...– Как долго проживет такая большая и так хаотично собранная фракция в 254 голоса?»

– Когда большевики все позапрещали, порасстреливали, что у них сразу началось? И правый уклон, и левый уклон, и рюминцы, и троцкисты, и бухаринцы...»

– Сколько депутатов может отколоться?»

– Под риском выхода где-то до 100 человек. «Паршивыми овцами» будут прежде всего бизнесмены.

– Если выйдут 100, конфигурация власти поменяется неузнаваемо.

– Тогда через год в Украине будут новые выборы – даю свой прогноз. Только уже на базе полностью пропорциональной системы...»

І ТРЕТІЙ:

«...я считаю, что нужно отбирать предприятия, где плохая экология, отдавать государству и заниматься очисткой...»

А інше (теж уже згадуване інтерв'ю) – Віталія Портникова, яке передрукувала «Домашняя газета». Тут я теж звертаю увагу на три моменти його відповіді на запитання.

ПЕРШИЙ:

«...В Украине почти не было перестройки. Было наиболее консерватив-

По-перше, був змінений десь на половину заголовок інтерв'ю пана Коломойського, оскільки зазначене джерело (cenzor.net) подало його так: «Ігорь Коломойский: «Зеленский – это матрос Железняк. Если «слуги народа» будут бл#довать, их распустят через год»; та ще й не було зазначено, що взяв інтерв'ю Юрій Бутусов.

По-друге, з невідомих причин було вилучено приблизно більше третини того тексту, який був розміщений на ресурсі CENZOR.NET. В тому числі, – такі ось, наприклад, два моменти.

ПЕРШИЙ (включно із підзаголовком, який теж було вилучено):

«ПРИШЕЛ МАТРОС ЖЕЛЕЗНЯК: «ИДИТЕ ВСЕ НАХ, КАРАУЛ УСТАЛ». ЗЕЛЕНСКИЙ – ЭТО МАТРОС ЖЕЛЕЗНЯК. И ВПЕРЕДИ КРАСНЫЙ ТЕРРОР».

– То есть можно ожидать, что новое большинство в Раде поднимет ренту и Ахметов с Новинским станут ее платить?»

– А куда Ахметову бежать? В Россию не получится. Терещенки, Морозовы, Третьяковы – они же тоже думали, что охренительно великие. И чем все закончилось? Недавно была дискуссия с одним человеком и он говорит: «Мы находимся по исторической аналогии между февралем и октябром 17-го года». А я говорю: «Нет. Октябрь уже свершился, только учредительное собрание не разогнали силой, потому что большевики получили большинство в Раде». То есть где мы? У нас сейчас период как после ноября 17-го и перед апрелем 18-го. А в апреле 1918-го начался красный террор».

І ДРУГИЙ:

«–У большевиков не оказалось на выборах в 1917-м «1+1». Так что нас ждет дальше – «красный террор» против некоторых олигархов?»

– «Красный террор» не начался бы, если бы были другие быстрые способы быстро изменить социальное неравенство и перераспределить финансовые

потоки в пользу государства. Вот как быть с Ахметовым и рентой? Если пойти нормальным путем, повысит ренту, то все будет нормально, если нет, то придется нам вспомнить 17-й год. Я себя не отделяю от этой ситуации, ведь я попаду тоже под повышение ренты, исключений быть не должно, платить за сырье должны абсолютно все. У меня есть два или три железорудных и марганцевых предприятия. Если я добываю марганец и буду экспортировать руду – меня тоже придется под нож пустить. Мне выгоднее сегодня продавать марганец, чем продавать ферросплавы. Но если я это сделаю, надо 80% ренты у меня забрать, мне не надо исключений. Иди производи ферросплавы, идеолог. Мы должны включить логику экономики – не продавать сырье, а продавать продукт...»

ДРУГИЙ:

«...Надо развивать культурную, историческую, языковую национальную идентичность. Без этого вообще нет необходимости строить независимую Украину...»

І ТРЕТІЙ:

«...Настоящие государственные усилия начались только после Майдана 2013-2014 годов. После победы Владимира Зеленского и партии «Слуга народа» на выборах этот процесс поставили на паузу. Построение государственности снова начнется после неминуемого острого политического и социального кризиса. К нему должно привести президентство Зеленского. Должны пережить прививку от популизма. С точки зрения неизбежных испытаний власть Зеленского будет иметь положительный характер...».

3. ХТО І НАВІЩО ПРИХОВУЄ ІНФОРМАЦІЮ ВІД ЧИТАЧІВ?

І знову – про ті, уже згадувані, два інтерв'ю. Тільки – не в контексті важливого і цікавого змісту, а для того, щоб зрозуміти, як по-різному поставилися дві газети по відношенню до своїх читачів.

«Домашняя газета» подала інтерв'ю повністю, «без купюр», і назвала, хто саме брав те інтерв'ю.

А «Вестник Кривбасса» повів себе по-іншому...»

Саме через це мусимо знаходити правильні відповіді ще посеред цього лісу. А з цією метою, зокрема, журналісти, мають розуміти, що вони є частиною українського народу. А тому – твердо стояти на його позиціях. У всьому. І бути правдивими. Бо недовіра зруйнує геть усе, починаючи з держави. І кому ми тоді потрібні будемо у вигляді чужинців: без своєї держави, без своєї мови, історії, культури?..

4. ЛІС ЗАПИТАНЬ ОТ-ОТ ЗАВЕРШИТЬСЯ. І ЩО ТОДІ?

Не можна без кінця запитувати, отримуючи у відповідь щось таке непевне, незрозуміле або таке, що просто на вуха не натягнеш, бо воно ніяк не пов'язане з реальністю. Тому ще вчора, здавалось би, цілий ліс тих запитань завтра може раптом завершитися – і ми самі побачимо, куди прийшли. Якщо перед нашими очима постане мертва пустеля безвиході, запитувати вже буде пізно. А якщо раптом відкриється світлий-світлий простір для вільного життя і творчості, теж запитання вже будуть непотрібними.

Саме через це мусимо знаходити правильні відповіді ще посеред цього лісу. А з цією метою, зокрема, журналісти, мають розуміти, що вони є частиною українського народу. А тому – твердо стояти на його позиціях. У всьому. І бути правдивими. Бо недовіра зруйнує геть усе, починаючи з держави. І кому ми тоді потрібні будемо у вигляді чужинців: без своєї держави, без своєї мови, історії, культури?..

Сергій ЗІНЧЕНКО

На світлинах: ілюстрація однієї мапіуляції.

17 танкова бригада з Кривого Рогу отримала ім'я холодноярського отамана Костянтина ПЕСТУШКА

Президент України Володимир Зеленський присвоїв почесні найменування восьми підрозділам Збройних сил України. Про це повідомляє Дніпроград із посиланням на прес-службу Офісу президента.

Почесні найменування присвоєно з метою відновлення історичних традицій національного війська щодо назв військових частин, зважаючи на зразкове виконання поставлених завдань, високі показники в бойовій підготовці, а також з нагоди 28-ї річниці незалежності України», - йдеться в Указі глави держави.

Зокрема, нові назви отримали 17 окрема танкова Криворізька бригада - почесне найменування «імені Костянтина Пестушка»; 28 ОБ присвоєно почесне найменування «імені Лицарів Зимового Походу», 92-й - «імені кошового отамана Івана Сірка», 456-й - «імені Дмитра Майбороди».

Кость Пестушко (псевдонім Кость Степовий - Блакитний) - уродженець Катеринославщини, отаман Степової дивізії, головний отаман Холодного Яру.

Був одним із керівників повстання проти більшовиків весни-осені 1920 року. Разом зі своїми прихильниками діяв на Херсонщині, Катеринославщині, в Київській губернії, зокрема на Чигиринщині, в Холодному Яру.

Повстанський рух під проводом отамана Степового-Блакитного восени 1920 року охопив усю Херсонщину і частину Катеринославщини.

Загинув 9 травня 1921 року у Ганнівці в бою з підрозділом криворізьких чекістів. Похований у рідному селі.

Іван МУРАХА,
сайт «Дніпроград», 23 серпня 2019 року

У Зеленського є кілька варіантів. Хто заплатить за чиновника?

Коли в Росії Володимир Путін перший раз сів у президентське крісло, то він запровадив систему доплат. Неофіційних - чиновникам. Завдання було простим: «відженити» бюрократичний апарат від олігархів. Путін першого терміну продавав себе виборцю як людину, здатну «навести лад». Боровся з бунтівною Чечнею. Позбавляв олігархів доступу до медіаресурсів. Відновлював керованість і контрольованість. Держава була слабким гравцем, а Путін мав намір зробити її сильним. Цілком логічний крок для людини, яка наступні двадцять років проведе на чолі державної вертикалі.

Система доплат була потрібна йому для вирішення цього завдання. В іншому випадку він був би приречений на саботаж. Чиновника танцює той, хто йому платить. Якщо ти не заповнюєш вакуум, то це робить хтось інший. Це правило універсальне. Україна - не виняток.

Ми два десятиліття живемо у просторі тотального лицемірства. Обиватель хоче, щоб чиновники жили на прожитковий мінімум. Політики бояться піднімати зарплати в держсекторі. Депутати вдають, ніби живуть на одну зарплату. Хоча система неофіційних доплат існувала завжди. Гроші в конвертах отримували більшість із тих, що завдяки посаді міг торгувати своєю лояльністю. Ви-

нятки були, але, як і завжди, вони лише підтверджували правило.

Бюрократія належить тому, хто їй платить. І йдеться не тільки про депутатський корпус. Ідеться про сотні чиновників у всій країні, які мають «імплементувати», «створювати» і «забезпечувати». Вони вдавали, що живуть на офіційну зарплату. Ми вдавали, що віримо в це. Будь-яка спроба платити «ринкові» гроші призвела до «кейсу Коболева». Коли про зарплату голови «Нафтогазу» не говорив лише лінійний.

Зміна влади змінила прізвище, але не правила гри. Володимир Зеленський може змусити парламент проголосувати за що завгодно. Може скасовувати недоторканність, концентрувати силові повноваження, розставляти на основних посадах довірених людей. Але основне питання залишиться тим самим: а хто буде платити чиновникам?

Є кілька варіантів. Перший. Влада вольовим рішенням піднімає зарплати. Робить держслужбу привабливою для тих, хто не хоче брати хабарі. Пояснює виборцю, що кілька тисяч доларів - це адекватна компенсація для чиновника середнього рівня. Отримує право на те, щоб говорити про реальну зміну правил гри. Попутно - несе іміджеві витрати.

Другий. Влада зберігає систему доплат у конвертах.

Вибудовує схеми в держкомпаніях, на митниці або в податковій, без яких неможливо забезпечити потрібну кількість «кешу». Або домовляється з фінансово-промисловими групами про спільне управління держапаратом.

Третій. Влада не робить нічого. Дозволяє олігархам і надалі приватизувати держапарат. Бореться з наслідками, а не з причиною. Ритуально заарештовує корупціонерів, на місце яких неминуче приходять інші корупціонери. Ця ситуація неминуча: фінансова подушка безпеки, яка дозволяє не озиратися на офіційну зарплату, є далеко не в усіх, хто готовий сьогодні інвестувати свої знання й досвід у налагодження держмашини.

Будь-які законопроекти нової влади не скасують зарплатне питання. Тому що саме від нього залежить те, хто, зрештою, приватизує країну. Варіантів - три. Фінансово-промислові групи. Персональна вертикаль Володимира Зеленського. Або - суспільство, якщо нова влада набереться сміливості зламати систему тотального лицемірства. І якщо ми не побачимо рішення, це означатиме, що воно вже ухвалене.

Павло КАЗАРІН, оглядач «Крим.Реаліі», під рубрикою «Точка зору», сайт радіо «Свобода», 9 вересня 2019 року

Держава чи особа? Чи ні того, ні іншого?!

Повернення українських бранців з московського полону сталося. Емоції радості не потребують бачення якихось супутніх проблем. Люди врятовані! І на цей момент про ціну не йдеться. Але ми приречені далеко не одноразово повертатися до подібних історій. І кожного разу поставитиме питання: яку ціну має покласти країна на жертвник окупанта заради порятунку людей? Чи буде життєздатною формула: визволення громадянина завжди важливіше від намірів держави вирішувати глобальні інтереси?

Обговорення питання визволення московських бранців поступово звелось до дилеми пріоритетів держави чи людини. Але логічний розгляд цих співвідношень показує, що одностороннє визнання пріоритетів інтересів окремої людини ставить під сумнів здатність держави як суспільної інституції захищати права будь-якої іншої людини, оскільки постає питання, а

за рахунок кого держава має захищати інтереси людського загалу. Ми знаємо, що на війні вбивають. На війні відбувається втрата життя якоїсь конкретної людини. Але, якщо виходити з того, що ціна мого життя вища від інтересів держави, точніше, суспільства, тоді спроможність держави захищати інтереси будь-якої її представника стає фікцією. За будь-якої необхідності держави, обороняючись, вести війну, я як такий (у кого власні інтереси вищі від державних) виправдано можу кинути зброю, щоб уникнути ризику для свого життя. Незважаючи на зусилля держави вистояти проти нападника. У такому разі залишається питання, а який тоді сенс існування держави і чи спроможна вона за таких обставин існувати?

Микола КОРОБКО,
м. Кривий Ріг

Посли з 5 країн виступили проти фальсифікації Росією історичних фактів

Група послів з п'яти країн, акредитованих в Нідерландах, в тому числі Польщі, виступили проти фальсифікації Росією історії. Про це повідомляє Польське радіо.

Польський посол Марцін Чепеляк, а також дипломати з Литви, Латвії, Естонії та Румунії написали спільний лист, який потім був опублікований голландською газетою Volkskrant.

Цей лист став своєрідною відповіддю послу Росії в Нідерландах, чия замітка була опублікована у виданні минулого тижня. Російський дипломат написав, що пакт Молотова-Ріббентропа зовсім не був таким поганим, як все його описують, і що його не можна негативно оцінювати, тому що він був необхідний.

Посли з Польщі, Литви, Латвії, Естонії та Румунії вирішили, що дане твердження не можна залишити без коментаря. У своєму листі вони написали, що виступають проти спроби зміни

Росією історичних фактів і введення в оману громадськості, особливо щодо російсько-німецького пакту. «Рішуче «ні» відбілюванню історії Другої світової війни Росією і промишляванню мізків європейцям», - написало на своїй сторінці в Twitter посольство Польщі в Нідерландах. Також дипломати нагадали про спільну заяву міністрів закордонних справ п'яти держав у 80-ту річницю підписання пакту.

Глави МЗС написали, що угода нацистської Німеччини і Радянського Союзу призвела до початку Другої світової війни і приречла Європу на десятиліття страждань. Міністри підкреслили, що пам'ять про лихоліття в минулому дає необхідні знання і силу, щоб протистояти тим, хто намагається воскресити або очистити нацистську і сталінську ідеології.

Сайт «Історична правда» на Інтернет-виданні «Українська правда», 9 вересня 2019 року

ЛЮСТЕРКА ДУШІ

Нічна художня виставка на Північному ГЗК у цьому році проходила в'ятнадцяте. Я бував на ній і раніше, а тому можу порівнювати. Виставка «підросла», стала більшою за обсягом, цікавішою технічно, ще святковішою. Кожен відвідувач знаходив експонат собі до смаку: хтось інсталяцію з конячого ярма та мотоциклетних баків, хтось - фотографічної точності портрет.

Минулого разу я пішов під враженням філіжанки для кави, наповненої зоряним небом. Цього року сподобалась ціла низка картин, які, немов пісню, треба відчувати самому, а не в переказі.

Але головне враження - це момент творчості. Ось прямо переді мною художник Юрій ЗЕЛЕНИЙ пише портрет юної Невідомої. Вдивіться в ці обличчя!

Леонід БАГАШВІЛІ,
м. Кривий Ріг

ЛІТЕРАТУРНА

СВІТЛА КРИНИЦЯ

СТОРІНКА

ЛЕОНІД КИСЕЛЬОВ: "ВСЕ НА СВЕТЕ — ТОЛЬКО ПЕСНЯ НА УКРАИНСКОМ ЯЗЫКЕ"

Кисельов Леонід Володимирович
(21 вересня 1946 - 19 жовтня 1968)

Поет-шістдесятник, що увійшов в антологію російської літератури як блискучий російський поет, а в антологію літератури української – як значущий український.

Василь Стус: «Серед молодших сучасників найбільше ціню Василя Голобородька. Потім – Вінграновського і, звичайно, Леоніда Кисельова». («Двоє слів читачеві», Брюссель, 1970)

Вадим Скуратівський: «Поет повинен змінити стилістику поезії, як це було з Артуром Рембо і Володимиром Маяковським. Так само і з Леонідом Кисельовим. Вони були революціонерами, однак якщо літературу вони перетворили, то умови життя змінити не вдалося».

Пішов з життя у 22 від тяжкої хвороби – лейкемії. Лауреат премії імені Павла Тичини «Чуття єдиної родини» (посмертно, 1992). Член Спілки письменників України (посмертно, 1990).

Леонід Кисельов народився 21 вересня 1946 року в інтелігентній письменницькій київській родині. Зоя Генкіна, розсудлива єврейська мама, була старша за чоловіка на два роки і в душі ставилася до нього, як до одного зі своїх дітей. Батько Володимир Леонітович – фронтник, автор дитячих та пригодницьких книжок «Воры в доме», «Только для девочек», «Любовь и картошка». Він приятелював з Віктором Некрасовим, який написав роман «В окопах Сталинграда» і потім емігрував до Франції. Некрасов передав вірші 16-річного Льоні Кисельова (саме Льонею його кликали друзі) до Москви – Олександрову Твардовському, головному редактору найвідомішого і найвпливовішого на той час літературного журналу «Новый мир», з яким дружив ще з часів фронту. І Твардовський, який вкрай прискіпливо ставився до поезії, яку друкували у журналі, раптом дав добро на друку.

Добірка його віршів побачила світ в 1963 році в березневому номері «Нового мира» з приміткою: «Леонид Киселев, ученик 10 класу школи 37, г. Киев. «Первые стихи». Серед них була поезія «Цари», в якій десятикласник зневажив особу царя Петра I, та ще й послався на Шевченка. Вона викликала у Києві сенсацію, а в Москві серед російської інтелігенції й академічних російських кіл – хвилювання й протестів. Зокрема, буквально через тиждень після цієї публікації в «Литературной газете» з'явилася стаття із нищівною критикою творчості юнака максималіста, увічнена такими словами: «Чему учат советских школьников в Киевской школе №37?!». Автор – член-кореспондент АН СРСР Дмитро Благой. Сам Льоня Кисельов до критики метра поставився спокійно і навіть іронічно – одразу ж придумавши пародію на свій вірш з посвятою «Для Д. Благого». І продовжував писати.

Після такого вкрай шумного дебюту молодого поета перестали друкувати в російській радянській періодиці.

Леонід навчався на факультеті іноземних мов Київського університету на перекладацькому відділенні, спеціалізуючись в англійській мові. Не зважаючи на молодий вік, він вражав усіх не тільки начитаністю і широким знанням світової літератури, але й знанням точних наук – складних правил квантової механіки, кібернетики; міг говорити про останній футбольний матч чи найновіший закордонний фільм. Захоплювався і знав стародавнє мистецтво, мозаїки й фрески Київської Софії, цікавився примітивним мистецтвом Никифора, любив поезію Шевченка, раннього Тичини, Драча, Вінграновського, Блока, Пастернака, Гумільова, Данте, Шекспіра, Рільке й Лорки, американський джаз, українську та парагвайську пісню.

В «Маленькій футбольній команді» (п'єса за мотивами життя Леоніда Кисельова) Юрій Щербак дає точний портрет Льоні: «Обличчя нерухомо-смагляве, і це робило його схожим на молодого венеціанця. Однак темпераментом Льоня надто відрізнявся від італійців: був малорухомий і повільний (звичайно, не на футбольному полі), слова вимовляв тихо і наче мляво...»

Іван Драч та Микола Вінграновський, Юрій Щербак і Мирон Петровський мали за честь дружити з Льонею. Вони часто бували в квартирі Кисельових на вулиці Червоноармійській, а також в трикімнатному корпункті московської «Литературной газеты» в напівгидравальному флігелю на Ярославів Валю.

Коли Кисельов захворів – невідомо, але з емоції «Первая любовь!», написаної в 1962 році, коли йому було шістнадцять, можна здогадуватися, що тоді він уже хворів на невелику недугу. Родина, друзі й лікарі-спеціалісти доклали всіх зусиль, а польські пілоти привозили ліки з Парижа, аби рятувати, як тоді говорили, майбутнього Лермонтова, Пушкіна або й Шевченка. «Я сам себе напам'ять существо из «Марсианских хроник» Бредбери, в котором каждый видел свое – кто сына, кто дочь, кто мужа и т.д.», – писав Леонід в одному із листів, дивуючись і навіть побоюючись такої всезагальної прихильності.

Із листів Леоніда Кисельова:

«...Масса моральных мучений. Меня спасают. Сначала я очень гордился своей болезнью, а теперь устал. Роль спасаемого – трудная штука. Все перезваниваются, добывают мне лекарства, сдают кровь, et cetera. Самое обидное, если вся эта грандиозная кампания закончится пошлым выздоровлением...»

«...Я снова в том же веселом месте, с теми же хлопотами, чаяниями, огорчениями и пр. И снова в меня иголки тычут, на каковой факт я откликнулся веселой эпиграммой:

*Болит рука у дурака,
Но радуется сгоряча,
Что у него в руке пока
Игла, а не свеча».*

За два роки до своєї передчасної смерті

Леонід Кисельов переходить у свої поезії на українську. Професор Манітобського університету Ярослав Розумний наголошує: «Загадковим лишається для нас питання, чому молодий поет, до того ж неукраїнського роду, вирішив переключитися з російської на українську мову. Загадково воно тим більше, що цей зворот стався в часи відвертої русифікації України, коли українська мова й культура стали об'єктом приниження навіть своїми, українського роду, чиновниками – республіканськими урядовцями та академіками починаючи, а сільськими учителями кінчаючи».

Академік Ісаак Трахтенберг у книзі «Мой Киев, мои киевляне» фактично дає відповідь на це запитання: «Юноша, выросший в семье русского писателя, к концу своей короткой жизни начал писать стихи по-украински. И это было для него органичным, эмоциональным, трогательным, как назревшая внутренняя потребность, как веление времени, определенное его взрослыми собратьями по перу – киевскими шестидесятиками».

12 квітня 1968 року, за кілька місяців до смерті Кисельова, в «Літературній Україні» з'явилася добірка його україномовних поезій «Перші акорди» зі вступним словом Івана Драча. В ніч з 18 на 19 жовтня 1968 року Леонід Кисельов помер у Києві, похований на Байковому кладовищі.

Завдяки сміливості й наполегливості його друзів – тоді ще молодих Івана Дзюби, Юрія Щербака, Івана Драча та інших – в газеті «Літературна Україна» з'явився невеликий некролог, який Кисельову, взагалі-то, «не по-

кладався за рангом»: «На жаль, тільки близьке коло його знайомих і друзів повністю розуміє, якого поета ми втратили. Більш широкий читач поки ще мало знайомий з його творчістю. Наш обов'язок – зібрати все написане ним. Книга віршів Кисельова буде найкращою пам'яттю про нього».

Посмертно вийшли дві його книжки російської й української поезії – перша в 1970 році під назвою «Стихи. Вірші» (у видавництві «Молодь»), а друга, що є доповненням першої, в 1979 році (також у видавництві «Молодь») під двомовною назвою – «Последняя песня. Остання пісня», а також – збірка «Тільки двічі живемо» (1991).

У книжці Володимира Кисельова «Веселий роман» молодий київський поет Леон, списаний із сина автора Леоніда, на прохання друзів прочитати свої вірші проказав «схвильовано і палко»:

*Я постою у края бездны
и вдрог пойму, сломаясь в тоске,
что все на свете – только песня
на украинском языке.*

На запитання «А чому українською мовою?»

Леонід відповів: «А ось цього я не вмію пояснити. Я так відчуваю. Та якщо вважати поезію одним із засобів самовизначення, то доведеться примиритися з тим, що я саме так самовизначався».

У 2006 році, до 60-річчя від дня народження поета, видавництво «Факт» видало збірку поезій «...все на свете только песня на украинском языке», упорядник – Сергій Кисельов, журналіст, молодший брат Леоніда.

У 2013 році у видавництві «Ярослав Вал» вийшов перший том «Над київськими зошитами. Над киевскими тетрадьями» (вірші, проза, переклади, нотатки, листи, фото), де були вміщені поезії Леоніда Кисельова російською та українською мовами. Другий том, де зібрані спогади про поета, з'явився 2014 року. Серед авторів: Мирон Петровський, Юрій Щербак, Людмила Лемешева та інші. Також у виданні вміщено «богемні спогади» однокласників та однокласників поета, які, на думку мистецтвознавця Вадима Скуратівського, виглядають трохи комічно, втім, емко передають дух тієї епохи.

Єдиною, хто відмовився писати про Кисельова, була його подруга і адресат багатьох віршів Майя Каганська. Художній редактор і дисидент, вона емігрувала до Ізраїлю. Вона живе на околиці Єрусалима, має проблеми зі здоров'ям і тримає вдома автомат Калашникова.

За словами Юрія Щербака, ця жінка, яка була старша поета на вісім років, володіла дивовижною здатністю ставати націоналісткою того народу, в представника якого закохувалася – грузинського, ізраїльського чи українського. Вона любила повторювати, що український народ дуже молодий і що він ще дасть неймовірно велику культуру. Можливо, саме Майя Каганська вплинула на поділ російськомовного поета Кисельова, який в двадцять років почав писати вірші українською.

Світлана Богдан: «Леонід Кисельов тільки починався як поет, адже 22 роки – надто мало для повноцінної творчої реалізації. Проте він устиг зробити достатньо, аби залишитися в історії української літератури, хоча власне українських віршів у нього тільки близько сорока. На щастя, талант не вимірюється кількістю написаного».

З 2005 року літературною студією «Каштановий Дім» проводиться поетичний конкурс пам'яті Леоніда Кисельова – за підтримки Національної спілки письменників України, а також журналу «Радуга».

Сайт «1576. Бібліотека Українського світу», адреса матеріалу за посиланням: <http://1576.ua/people/3745>

КАТЕРИНА

*Доки буде жити Україна
В теплім хлібі,
в барвних снах дітей –
Йтиме білим полем*

*Катерина
З немовлям,
притнутим до грудей.*

*Освятивши невимовним
болем*

*Все прийдешнє,
кожну нашу мить,
Йде вона і мов
велике коло,
Біле небо навздогін
летить.*

*Про дівочу цноту,
про калину
Не співай, поете,
не квили,
Бо іде сьогодні Катерина
Тим шляхом, що наші
кревні йшли.*

*Вилами розхитували
трони,
Руйнували все старе
дотла,*

*Тільки би
Шевченкова Мадонна
В сніжне небуття
не полягла!*

*Тільки би вона
донесла сина
До свого народу,
до людей.
Біле поле. Біла Катерина
З немовлям, притнутим
до грудей.*

1968

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Подаючи на літературній сторінці «Світла криниця» матеріал про творчість українського поета Леоніда Кисельова з нагоди настання 73-ої річниці від його народження, а також – малесеньку частиночку його творчості у вигляді вірша «Катерина», редакція газети сподівається на те, що наші читачі зацікавляться й знайдуть можливість набагато-набагато глибше познайомитися із творчістю цього Поета. Особливо – з огляду на те, що відбувається нині в Україні і які проходять у ній перетворення.

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство».
Свідоцтво про державну реєстрацію № 2162 – 900 р, видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг, вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО.
Редакційна колегія: Сергій ДАШКОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола КОРОБКО (голова об'єднання), Олександр ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив Вадим БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі на місяць. Комп'ютерна верстка Л. Верьовки.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газету друкує офсетним способом КП «Криворізька друкарня» Криворізької міської ради 50050, м. Кривий Ріг, пр. Металургів, 28, тел. 90-63-35.
Обсяг - 1 друкований аркуш. Наклад - 1000 примірників. Замовлення № 1331.